

VIDEOCARE: Akuttpsykiatrisk hjelp via videokonferanse

Forfatter: Trondsen M.

VIDEOCARE (Decentralized Psychiatric Emergency Care Through Videoconferencing) var et forskningsprosjekt som varte fra 2012-2017. Det viste et betydelig potensial i akuttpsykiatri til å bruke videokonferanse til spesialistvurderinger av pasienter over avstand.

Det er en utfordring å sikre tilgang til psykiatriske legespesialister i distriktsområder. Tilgjengeligheten er særlig begrenset innenfor akuttpsykiatri. Videokonferanse benyttes stadig mer til planlagte pasientkonsultasjoner i psykisk helsevern, men det har vært begrenset utprøving og forskning på bruk innenfor akuttpsykiatri.

Distriktpsikiatriske sentre

For å sikre tilgang til legespesialister i sitt opptaksområde etablerte Allmennpsykiatrisk klinikk, Universitetssykehuset Nord-Norge HF, et desentralisert akuttpsykiatrisk tilbud ved tre sentre for psykisk helse i Troms og Ofoten (i Harstad, Silsand og Narvik) i samarbeid med sykehusseksjon i Tromsø. Et vaksamarbeid sørger for at psykiatere er døgnkontinuerlig tilgjengelig for spesialistvurderinger av pasienter ved de distriktpsikiatriske sentrene.

Videokonferanse er installert på sentrene og på arbeidsstedet eller hjemme hos psykiateren. Vaktlege

Samtale med psykiater via videokonferanse. Foto: Jarl-Stian Olsen, Nasjonalt senter for e-helseforskning

kan kontaktes via telefon eller videokonferanse. Helsepersonell lokalt er tilstede med pasienten i videokonsultasjonen. Tilbudet startet i 2011 som første norske videokonferansetjeneste for akutt-psykiatriske konsultasjoner.

I regi av Nasjonalt senter for e-helseforskning ble det gjennomført en kvalitativ forskningsstudie av videokonferansetjenesten. Basert på 29 intervjuer, derav 5 pasienter, 5 psykiatere og 19 helsepersonell, utforsket studien erfaringer med tilbudet og betydningen av å benytte video til pasientvurdering og beslutningsstøtte. Det er publisert fire vitenskapelige artikler i internasjonale tidsskrift fra studien.

Involvering og tilgjengelighet

Funnene viste at bruk av videokonferanse bedret tilliten i en desentralisert behandlingsskjede ved styrket pasientinvolvering, mindre usikkerhet, deling av ansvar mellom helsepersonell, og ved at teknologien var et sikkerhetsnett også når den ikke var i bruk.

Telefon var likevel den primære kontaktform mellom lokalt helsepersonell og legespesialist i vaktordning, mens videokonferanse ble brukt i mer komplekse og utfordrende pasientvurderinger.

Videokonferanse var særlig nyttig i utfordrende situasjoner med usikkerhet rundt alvorlighetsgrad og behandlingsnivå, ved behov for å styrke alliansen mellom pasient og helsepersonell og ved uenighet i vurdering av tilstand eller behandling.

Studien viste også at bruken av videokonferanse hadde en symbolsk betydning. Pasientene fikk direkte tilgang til legen, mulighet til å beskrive sin helsetilstand selv, og ble involvert i vurdering og beslutninger om egen behandling. Bruk av videokonferanse til samhandling over avstand mellom legespesialist, pasient og helsepersonell, kan med dette bidra til en mer pasientsentrert akuttpsykiatrisk tjeneste.

Studien viste at bruk av videokonferanse er et godt samhandlingsverktøy over avstand som kan sikre tilgang på spesialister døgnet rundt. Teknologien kan gi trygghet og kvalitet i en desentralisert akutt-psykiatrisk spesialisthelsetjeneste, og kan bidra til likeverdige helsetilbud uavhengig av bosted.

Referanser:

1. Trondsen MV, Bolle SR, Stensland GØ & Tjora A (2012). VIDEOCARE: Decentralised psychiatric emergency care through videoconferencing, BMC Health Service Research, 12:470.
2. Trondsen MV, Bolle SR, Stensland GØ & Tjora A (2014). Video-confidence: a qualitative exploration of videoconferencing for psychiatric emergencies, BMC Health Service Research, 14:544.
3. Bolle SR, Trondsen MV, Stensland GØ & Tjora A (2017). Usefulness of videoconferencing in psychiatric emergencies - a qualitative study, Health and Technology, 8(1-2) 111–117.
4. Trondsen MV, Tjora A, Broom A & Scambler G (2018). The symbolic affordances of a video-mediated gaze in emergency psychiatry, Social Science & Medicine, 197(1), 87-94.

<https://forskning.no/psykologi-partner-nasjonalt-senter-for-e-helse-forskning/gir-akutt-psykiatrisk-hjelp-via-video/275619>

<https://forskningsprosjekter.ihelse.net/prosjekt/HST1063-12>

For mer informasjon, kontakt:

Marianne Trondsen, Seniorforsker
marianne.trondsen@ehealthresearch.no

